

Harald Hårfagres gate 29
N-5007 Bergen
Norway
Tel: +47-55 58 21 17
Fax: +47-55 58 96 50
nsd@nsd.uib.no
www.nsd.uib.no
Org.nr. 985 321 884

Kunnskapsdepartementet
Postmottak@kd.dep.no

Dato: 02.03.2009

Vår ref: 199900015 BL/LR

Deres dato:

Deres ref:

HØRINGSUTTALELSE FRA NSD OM NORSK VITENSKAP SINDEKS

Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS (NSD) viser til innstillingen fra et utvalg som foreslår at det etableres en felles database for dokumentasjon av vitenskapelig publisering i Norge (Norsk Vitenskapsindeks). Databasen er ment å gjøre alt arbeid med informasjon om vitenskapelige publikasjoner lettere. Dette skal gjelde både for tilretteleggere og for brukere av informasjonen. NSD er positiv til et forslag om å få til en bedre nasjonal koordinering av aktiviteten på dette området.

Rapporten peker på sentrale hensyn som må dekkes inn for å kunne gi en samlet presentasjon av helsesektoren, instituttsektoren og høyere utdanning, og skisserer noen punkter som hovedbegrunnelse for utvikling av en felles database: resultatfinansiering, sampublisering, forskningssamarbeid, datakvalitet, gjennomsiktighet og synliggjøring, så vel som et ønske om å unngå at det etableres nye, lokale systemer. Utvalget skisserer i hovedsak én løsning for å sikre en koordinering av disse hensynene, og drøfter ikke alternative opplegg. Etter NSDs oppfatning kan en velge andre løsninger som vil dekke de samme behov til en markert lavere kostnad, samtidig som man ikke behøver å etablere en ny organisasjon. Vi vil her skissere en løsning som bygger på de oppgavene som allerede er etablert i oppdraget DBH.

NSDs nåværende rolle:

NSDs rolle i dagens forskningsdokumentasjonssystem oppsummeres i tre punkter i rapporten (kap. 2.2.1):

1. NSD har ansvar for *utvikling og drift av DBH* på vegne av KD. Dermed er det NSD som formidler rapporteringskravene, mottar rapportene og samler dem inn til en nasjonal statistikk på institusjonsnivå for vitenskapelig publisering.

2. NSD har ansvaret for *driften av registrene over publiseringskanaler*. Registrene er tilgjengelige på en egen nettside hos NSD. Der kan også forslag til nye kanaler meldes inn elektronisk. NSD har

ansvar for å gjennomgå forslagene, skaffe bakgrunnsinformasjon, og legge forslag¹ til godkjenning fram for publiseringsutvalget i UHR.

3. NSD har som oppdrag fra KD å *motta og videreformidle Norart- og ISI-data til Forskdok og Frida*. Arbeidet omfatter å gi forslag til institusjonstilknytning for referansene. NSD har også som oppdrag fra KD å utvikle en tredje bibliografisk datakilde med data for bokpublisering fra biblioteksbasen i BIBSYS.

Et fremtidig system:

NSD tar sikte på en fortsatt tett oppfølging og videre kvalitetssikring av fellestjenesten for autoritetsregisteret sammen med en tydeligere integrering med de øvrige rapporteringene til DBH. Vi har siden midten av 1980-tallet arbeidet faglig og teknisk med forskningsdokumentasjon. I 2003 begynte NSD arbeidet med å inkorporere forskningsdata i DBH. NSD har således utviklet høy kompetanse på området. Fra 2004 har NSD ivarett og gradvis utvidet tilbudet innenfor rapportering av forskningspublikasjoner i takt med økende etterspørsel fra brukere og behov for standardiseringer, særlig i tilknytning til innføring av systemet med Resultatbasert Omfordeling (RBO)².

Vi stiller spørsmål ved om en sentralisert databaseløsning er formålstjenelig og nødvendigvis gir den beste løsningen med hensyn til en nasjonal vitenskapsindeks. Det kan derimot være en styrke at driftssystemene og rapporteringsenhetene samordnes uten å opptre som 'et system'. En sentralisert databaseløsning vil også gi utfordringer med tanke på oppbygging av ny kompetanse og ny infrastruktur. Det finnes allerede eksisterende og god infrastruktur for dette som kan inngå i et samordnet system for forskningsdokumentasjon under ulike løsninger for koordinering.

NSD satser på utvikling av webservicetjenester i 2009, og ønsker også å kunne tilby institusjonene muligheten for dynamisk oppdatering av data for direkte eksport til andre systemer og til de lokale driftssystemene Frida, Forskdok og systemene som instituttsektoren velger å benytte for å registrere forskningsaktiviteter. Sammen med utvikling av en mer sømløs dataflyt mellom systemene, vil dette også være tjenester som imøtekommer nye rapporteringskrav for forskningsinstituttene og helsesektoren. En slik modell forutsetter følgende;

- Det må utarbeides et felles format for dataoverføringen i dialog med de aktuelle systemene (Forskdok, Frida og systemet som instituttsektoren velger å bruke).
- Det må utarbeides nye rapporterings- og overføringsrutiner, herunder kartlegge behovene rundt overføringshyppighet.
- Importtjenesten ITAR utgår og erstattes med utvidede tjenester i DBH som ivaretar informasjonsbehovet til de lokale driftssystemene. Dette forutsetter at de lokale driftssystemene finner fellesløsninger for datautveksling, enten ved å opptre som en fellesbase eller ved tettere integrering.

Tettere innkorporering av forskningsinformasjon, dataeksporttjenester og utvikling av nye rapporteringsrutiner ligger allerede innenfor DBHs satsningsområdet i 2009 og 2010, og tilførsel av 0,5 til 1 årsverk over en 2-toårsperiode vil være tilstrekkelig for å gjennomføre det som er skissert ovenfor.

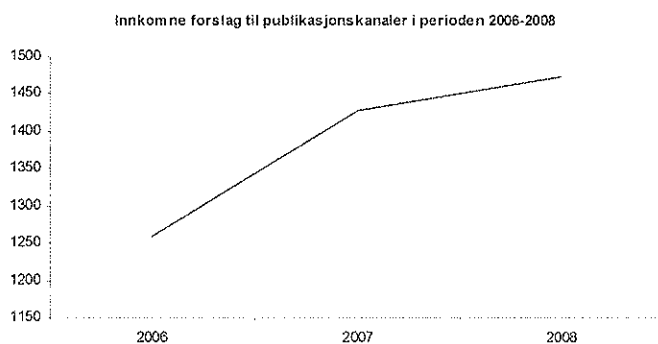
¹ Dette gjelder forslag på nivå 1

² Dette gjelder særlig utvidelser av dataspesifikasjoner om data på publikasjonsnivå og fagkodeinndeling av publikasjonene, som er klar til å kunne tas i bruk i DBH i dag.

Vitenskapelige publiseringskanaler:

Driften av registrene over publiseringskanaler (punkt 2) er lite beskrevet i rapporten. Registeret over publiseringskanaler er en del av informasjonsgrunnlaget som brukes ved de årlige mottak av rapporter om vitenskapelig publisering i DBH. Driften av registeret innebærer saksbehandling, informasjonsinnsamling, brukerkommunikasjon og presentasjon for publiseringsutvalget (UHR). Etableringen av registeret over vitenskapelige publiseringskanaler startet i 2004 og var tenkt å skulle være en engangsforeteelse med etterfølgende ettersyn av registeret. Dette ettersynet ble den gang beregnet å bestå i kvalitetsforbedring av det allerede opprettede registeret (Vekt på forskning, s. 35). Tilveksten til registeret alene viser seg imidlertid å være betydelig, og i 2008 kom det inn 1473 forslag til nye publiseringskanaler i registeret. Med innføring av nytt finansieringssystem for forskningsinstituttene er det forventet enda større tilvekst.

Fig. 1 Oversikt over tilveksten av innkomne forslag til vitenskapelige publikasjonskanaler

NSD ønsker fortsatt å satse på videreutvikling av denne tjenesten og mener at et tettere formalisert samarbeid med ett eller flere forskningsdokumentasjonssystemer i sektoren vil gi grunnlag for bedre kvalitet i rapportene og flere rapporter på tvers. Helt konkret dreier dette seg om;

- Kvalitetssikring av publikasjoner i forhold til overvåking av dobbeltrapportering i RBO systemet. Herunder rapportering av data på publikasjonsnivå.
- Videreføre og utvikle systemet med å sikre godkjenning av publiseringskanaler i tråd med retningslinjer og krav om publisering i *vitenskapelige* publiseringskanaler i finansieringssystemet, som legges frem til godkjenning i publiseringsutvalget (UHR)
- Ajourhold av dagens autoritetsregister og fortsatt satsing på høy kompetanse på dette feltet for å sikre tett oppfølging av skille mellom vitenskapelige- og ikkevitenskapelige publiseringskanaler.
- Ivareta nye behov i forhold til rapporteringskrav også for forskningsinstituttene og helseforetakene.

Oppsummering:

Etter NSDs vurdering vil det være den beste løsningen at det fremover satses videre på utvikling av en egen modul for forskningsaktiviteter i DBH. Det er allerede lagt opp til utvidelse av dataspesifikasjonen for kommende år med særlig fokus på kvalitetssikring av rapportene som inngår i finansieringssystemet, og muligheter for rapporter på tvers. Disse vil kunne være tilgjengelig med data fra 2009, også for forskningsinstituttene og helsesektoren.

Webservices fra NSD vil utfylle en rekke av de funksjonene som tilegnes NVI. Tjenesten vil kunne erstatte den delen av importtjenesten ITAR som dreier seg om publiseringskanaler. De lokale driftssystemene vil bli tilbudt hyppige oppdateringer og muligheten for videreføring av lokal kompetanse og kontroll. NSD går derfor inn for at en opprettholder sekretariatsfunksjonen for autoritetsregisteret på NSD.

Det er også hensiktsmessig at rapportering og analyse av vitenskapelig publisering samles i DBH på linje med øvrige data og statistikk om universitets - og høyskolesektoren. Dette vil gi et mest mulig komplett og oversiktlig styringsverktøy for analyser og rapporter om UH- sektoren som helhet, og sikre muligheter for analyser på tvers i sektoren. Felles overordnede retningslinjer og formelle strukturer rundt kvalitetssikring for publisering vil langt på vei ivareta behovene for en nasjonal vitenskapsindeks.

Med dagens teknologi finnes det et betydelig potensial for å utvikle distribuerte fellesløsninger som vil kunne gi bedre ressursutnyttelse enn det å lage en ny felles (fysisk) database utelukkende for det som har med forskningsdokumentasjonssystemet å gjøre. Dette bør vurderes opp mot de ressurser som kreves for å etablere og drive et nytt Forvaltningsorgan med ansvar for aktiviteten. Økt funksjonalitet med sømløs integrering og tydeligere overordnede rammebetingelser, kan gi både besparelser og være like funksjonelt for brukerne. NSDs skisserte løsning er fremtidsrettet blant annet fordi den prioriterer økt smidighet mellom informasjonssystemer, heller enn fysisk samling av informasjon. Slik smidighet vil være nødvendig i den informasjonsutvekslingen som i alle tilfeller vil foregå mellom de ulike informasjonssystemene i og utenfor sektoren. Videre vil en slik løsning være basert på at de aktiviteter som utføres av de ulike institusjonene blir videreført og finansiert på samme måte som tidligere. Utviklingen av en samlet koordinering innenfor disse rammene vil ha behov for et tilskudd, men dette vil dreie seg om et mindre beløp.

Med vennlig hilsen

Bjørn Henrichsen

Benedicte Løseth